

הזוכים בפרס לאמנויות ולמדעים ע"ש לנדאו 2014

תאריך פרסום: 20/11/2014

1.2 מיליון ש"ח יוענקו ל- 12 הזוכים - 100 אלף ש"ח לכל זוכה

הוכרזו הזוכים בפרס מפעל הפיס לאמנויות ולמדעים על שם לנדאו לשנת 2014. הפרס היוקרתי מוענק זו השנה ה- 13 והוא מחולק לתחום האמנויות ולתחום המדעים והמחקר, כאשר בכל תחום ישנו זוכה אחד. השנה נבחרו 12 זוכים - 6 מתחום האמנויות ו- 6 מתחום המדעים והמחקר. כל זוכה יקבל 100 אלף ש"ח. סך הכל שווי הפרס הוא 1.2 מיליון ש"ח.

פרס מפעל הפיס לאמנויות על שם לנדאו מוענק לאמנים ויוצרים בעבור פעילות אמנותית מצטיינת ואיכותית מהתקופה האחרונה, בעלת תרומה והשפעה משמעותית לתרבות ולאמנות בישראל.

הזוכים בפרס מפעל הפיס לאמנויות על שם לנדאו, הם (בהמשך ההודעה פירוט של נימוקי השופטים) -

- שלמה וישנסקי בתחום התיאטרון (שחקן).
- מוטי לרנר בתחום קולנוע וטלוויזיה (תסריטאי).
- נבט יצחק בתחום אמנות חזותית (וידאו ארט).
- אירה ברטמן בתחום מוסיקה קלאסית (מבצע ווקאלי יחיד).
- איתמר ארז בתחום מוסיקה ג'אז.
- יצחק לאור בתחום השירה.

פרס מפעל הפיס למדעים ולמחקר על שם לנדאו מוענק לחוקרי מדע שהגיעו להישגים ראויים בתחומם ותרמו תרומה רבת ערך לקידום המדע והמחקר. הפרס נחשב לאחד הפרסים המשמעותיים והיוקרתיים ביותר שמוענקים בתחום זה בישראל.

הזוכים בפרס מפעל הפיס למדעים ולמחקר על שם לנדאו, הם (בהמשך ההודעה פירוט של נימוקי השופטים) -

- פרופ' דנה וולף בתחום הירולוגיה.
- פרופ' אלישע קימרון בתחום חקר הלשון העברית.
- פרופ' אמיר שגיא בתחום החקלאות.
- פרופ' הווארד ליטווין בתחום מדעי הזקנה.
- פרופ' דניאל חנוך וגנר בתחום הנדסה כימית והנדסת חומרים.
- פרופ' דוד גרשוני בתחום פיסיקה.

מנימוקי השופטים בתחום האמנות:

שלמה וישנסקי בתחום התיאטרון.

שמות השופטים: יורם לוינשטיין, רוני ניניו, נאוה צוקרמן.

שלמה וישנסקי (וישי) - שחקן מעורר השראה בעשייה התיאטרונית, שלא יורד מהבמה מאז אמצע שנות ה-60 עת החל לשחק בתיאטרון הקאמרי, תיאטרון הבית שלו. בנוסף, לתפקידיו הרבים בתיאטרון השתתף וישנסקי גם באין ספור סרטים וסדרות טלוויזיה ומהווה חלק בלתי נפרד מהתרבות הישראלית.

וישנסקי מהווה דוגמה לדורות חדשים של שחקנים, בעבודתו הבלתי נלאית כשחקן בתפקידים גדולים וקטנים כאחד. וישי לא הגביל את עצמו אך ורק לבועת התיאטרון אלא מתעקש להיות פעיל גם בעשייה הציבורית למען חברה טובה יותר. וישנסקי הוא שחקן בדם. שחקן ישראלי.

מוטי לרנר בתחום קולנוע וטלוויזיה.

שמות השופטים: רונית ויס-ברקוביץ, רוני קובן, איתן אבן.

המסע העיקש של מוטי לרנר בעקבות סיפוריו מתרחש תמיד בחצר האחורית שלנו, בהיסטוריה הקרובה והרחוקה הנוגעת לכולנו. התסריטים שכתב עסקו בפלמ"ח ובשואה, בקיבוץ ובמלחמת יום כיפור, בפולין ובמרוקו, במציאות הגלויה והנסתרת של מהותנו כחברה ומדינה. הוא מעצב גיבורים מורכבים המאתגרים את החלוקה המקובלת לטובים ורעים, שחור ולבן, ומציב אותם בפני דילמות מעוררות מחשבה. בעידן המקדש את הרייטינג והאסקפיזם, יצירותיו של מוטי לרנר דנות באומץ ובעומק בשאלות מוסריות, מתוך תחושת מחויבות לחשבון נפש פרטי וקולקטיבי. כתיבתו הדרמטית המגוונת אינה מתחנפת לטעם הקהל, אך יחד עם זאת מתקשרת איתו ומצליחה לעורר פולמוס ודין ציבורי.

נבט יצחק בתחום אמנות חזותית.

שמות השופטים: טל בן צבי, ז'וזף דדון, הדס מאור.

נבט יצחק היא מהאמניות הבולטות בתחום הוידאו בעשור האחרון. עבודתה האמנותית עושה שימוש בחומרים ארכיוניים ובחומרי מדיה אודיו ויזואליים מן העבר תוך שהיא מעבדת וטווה אותם לכדי יצירה עצמאית חדשה. רבים מהתכנים בהם היא מתמקדת מקורם במלאכות ומוזיקה מהתרבות העברית: חפץ מתרבות האסלאם, שטיח פרסי, קונצרט מצולם של אום כולתום או פריד אל אטרש, מחול לצלילי מוזיקה כורדית או הופעה טלוויזיונית של תזמורת קול ישראל בערבית. יצחק בוחרת חומרי גלם אלה בקפידה ומעבדת אותם בכישרון תוך שהיא נוגעת באופן ביקורתי באופנים בהם נבנית ומתנסחת תרבות הגמונית ובאופנים בהם, בה בשעה, נמחקים ונעלמים אלמנטים מתרבויות אחרות, מקבילות.

אירה ברטמן בתחום מוסיקה קלאסית.**שמות השופטים: עידית צבי, מרינה לויט, פרופ' מיכאל מיכאל מלצר.**

אירה ברטמן, זמרת אופרה מן השורה הראשונה. מאז עלייתה לארץ ועד היום גדלה והתפתחה אל תוך התפקידים הגדולים והאתגריים בספרות האופראית.

האופרה הישראלית החדשה התברכה ביכולותיה ובתפקידים שגילמה על במותיה. בחריצותה ובמסירותה הניבו יחסי הגומלין בין השניים גם את השגשוג שאנו יכולים לחוות בארץ בשנים האחרונות בתחום. אנו מאמינים כי הענקת הפרס לזמרת ברוכת כישרון זו, תמשיך ותקדם את הקריירה שלה ובכך תביא כבוד לחיי המוסיקה הקלאסית בארץ.

איתמר ארז בתחום מוסיקה ג'אז.**שמות השופטים: נועם עוזיאל, גל אפלרויט, זיו בן.**

איתמר ארז משלב באופן מרשים בין יכולת טכנית וירטואוזית, בנגינה בגיטרה ובפסנתר, יצירתיות, שליטה במגוון של שפות מוזיקליות. המוזיקה שלו רעננה וסוחפת, מעניינת ומורכבת. נגינתו הרוטה ומלאת רגש ודקויות. הוא בעל יכולת הלחנה ותזמור מרשימים. המוזיקה שלו תורמת תרומה חשובה למרחב התרבותי, בהיותה משלבת בצורה מוצלחת, אמינה ואפקטיבית בין ג'אז, פלמנקו ומוסיקה ממרחב אגן הים התיכון.

יצחק לאור בתחום שירה.**שמות השופטים: גילית חומסקי, יהושע סיימון, עמינדב דיקמן.**

יצחק לאור הוא מן הבולטים במשוררים שהופיעו בזירת השירה העברית בשלושת העשורים האחרונים. בתקופה זאת הוא יצר גוף שירה המצטיין בעומקו, במורכבותו ובעוצמתו. השירה של לאור מתאפיינת בליריות ובקונקרטיזציה הדרושה בכפיפה אחת. בשירתו, לאור מגיב למציאות הקיומית וההיסטורית, תוך שהוא עוסק במרקמי היחסים האנושיים הבסיסיים: אהבה ותשוקה, מוות, שכול, אבהות, מחלה, בגידת הגוף והתבלות, זיכרונות ילדות וגעגועים להורים שאינם.

מנימוקי השופטים בתחום המדעים והמחקר:**פרופ' דנה וולף בתחום הירולוגיה.****שמות השופטים: פרופ' מחמוד חליחל, ד"ר מיכאל מיליאבסקי, פרופ' מורין פרידמן.**

פרופ' וולף הינה חוקרת וירולוגית העוסקת הן במחקר הבסיסי והן במחקר הקליני. היא שילבה בהצלחה רבה בין שני התחומים ועבודתה מהווה דוגמה מצוינת למחקר תרגומי שבו התקדמות במדע בסיסי מתורגמת ישירות לשיפור טיפול קליני. עבודתה של פרופ' וולף מוכרת ומוערכת בקהילה המדעית העולמית. מחקרה העיקריים התמקדו בהיבטים שונים הקשורים להדבקה של בני אדם עם נגיף הציטומגלו הגורם לבעיות קשות עד גרימת מוות אצל אנשים בעלי מערכת חיסונית חלשה ואף גורם למומים מולדים.

פרופ' אלישע קימרון בתחום חקר הלשון העברית.**שמות השופטים: פרופ' משה פלורנטין, פרופ' אילן אלדר, רות אלמגור רמון.**

בעשרות שנות פעילותו המדעית הרים פרופ' קימרון תרומה גדולה למחקר העברית הקדומה: לשון המקרא הקלסית והמאוחרת, לשון ספר בן-סירא, לשון חז"ל, העברית השומרונית ולשון מגילות מדבר יהודה – "לשון קומראן". כמו כן עסק בחקר הארמית. את מעמדו הרם בארץ ובעולם קנה פרופ' קמרון בזכות פעילותו המקורית והענפה בתחום לשון המגילות ולשון הקורפוסים העבריים הקרובים אליה בזמן ומקום.

פרופ' אמיר שגיא בתחום החקלאות.**שמות השופטים: פרופ' נחמן פסטר, ד"ר מישל זכאי, פרופ' אביחי דנון.**

תחום המחקר של פרופ' שגיא הינו התפתחות של מעשירי-רגליים בעלי חשיבות חקלאית, ובשנים האחרונות ועד היום, התמקד בתהליכי התמיינות זוויתית ובקרת הרבייה. קבוצת המחקר של פרופ' שגיא הייתה הראשונה שגילתה הורמון אנדרוגני דמו-אינסולין במעשירי-רגליים. פרופ' שגיא הוביל מחקר יצירתי, רב-תחומי ואיכותי, אשר הוביל לפריצת דרך ותרם תרומה משמעותית למדע. הישגים אלה מוערכים היטב ברמה הלאומית והבינלאומית, וזיכו את פרופ' שגיא בפרסים ותפקידים מכובדים בוועדות מדעיות בתחום.

פרופ' הווארד ליטווין בתחום מדעי הזקנה.**שמות השופטים: פרופ' ג'קי, לומרנץ, פרופ' אסתר יקוביץ, פרופ' לאה קסן.**

פרופ' ליטווין הינו היוזם והמוביל של מחקר SHARE, שהינו מחקר אורך רב היקפי ורב תחומי, הנחשב למחקר החשוב ביותר שנערך בקנה מידה בינלאומי בתחום זה. השתתפותה של מדינה ישראל, בזכות פרופ' ליטווין, במחקר זה, המזין מדענים ומדעים בתחומים רבים ומגוונים, לרבות מדעי הבריאות השונים, הכלכלה, הפסיכולוגיה, העבודה הסוציאלית, הממשל, מדעי המדינה ועוד, הינה זכות ותרומה מרכזית למחקר ולמדע במדינה. כך גם מחקריו של פרופ' ליטווין בתחום הרשתות החברתיות, המתמייחים לרב המימדיות של הנשוא ולהשלכותיו על היבטים שונים של חיי האדם הזקן: חברתיים, תרבותיים, פסיכולוגיים, פיזיים, כלכליים, רפואיים, בריאותיים. מחקרים אלה עוסקים במערכות תמיכה

חברתיות וביחסי הגומלים ביניהם, ומהווים נדבך חשוב בחקר הזקנה.

פרופ' דניאל חנוך וגנר בתחום הנדסה כימית והנדסת חומרים.

שמות השופטים: פרופ' רחל ירושלמי-רוזן, פרופ' בוריס ריבצ'נסקי, פרופ' דבורה ברנע.

פרופסור דניאל וגנר הוא חלוץ ופורץ דרך בשטח של חקר תכונות ומבנה של חומרים מרוכבים, הן סינטיים והן ביולוגיים. תרומותיו הרבות והמהותיות מקיפות מספר תחומים כגון: מכניקה של מבנים ננומטריים וחומרים פונקצליים, אדהזיה, והיחסים בין מבנה ברמה הננומטרית ותכונות מכניות בחומרים מרוכבים. עבודתו מבוססת על שימוש בשיטות ניסיוניות מתקדמות לחקר תופעות מכניות בסקלה הננומטרית (ננו מכניקה) ושימוש במודלים תאורטיים לשם פיתוח הבנה של התצפיות.

פרופ' דוד גרשוני בתחום פיסיקה.

שמות השופטים: פרופ' דן שחר, פרופ' שמואל פישמן, פרופ' אורה וולמן.

פרופ' דוד גרשוני פיתח שיטה לפליטת זוגות פוטונים שזורים עם מבנים של מוליכים למחצה בטמפ' נמוכות. שיטה זו שונה מהותית מקודמותיה. יתרונה הוא האפשרות לשכפל התקנים אלה ולכן לייצר פוטונים שזורים לפי דרישה. לשיטה זו חשיבות רבה במחקר הניסיוני בתחום של אינפורמציה קוואנטית. פרופ' גרשוני זקוף לזכותו מספר הישגים מדעיים בולטים בחקר מוליכים למחצה במימדים נמוכים.